

Maratonul de spectacole prezentat în februarie curent a dorit și a reușit să demonstreze că mișcarea coregrafică de dans contemporan românesc este suficient de puternică pentru a face față noilor împrejurări în care este nevoită să se desfășoare.

Înainte de potop

In spiritul tradiției împământate în spațiului nostru cultural românesc, în ultimii zece ani, rând pe rând, instituțiile închinete dansului dispar sau intră într-o criză instituțională vecină cu dispariția.

Așa au dispărut treptat companiile de stat de dans contemporan *Orion* și *Contemp* și s-a desființat *Teatrul de Balet „Oleg Danovski”*, mai întâi prin fuziune cu Opera constănțeană, apoi prin comasarea acesteia cu alte instituții scenice. În prezent, în noua instituție de operă și balet, relativ recent preluată de Ministerul Culturii, nu știm câți dansatori au

mai rămas, căci mulți au fost nevoiți să plece, ca să-și poată asigura traiul zilnic. Și iată că, de curând, i-a venit rândul și *Centrului Național al Dansului București*, instituție unică în România, care nu a fost desființată, ci a rămas fără sediu, ca urmare a transformărilor în care intră clădirea Teatrului Național din București, în care a funcționat până acum. Viitorul Centrului se prefigurează astfel: va avea câteva birouri la Sala Palatului și, o dată pe săptămână, Sala Atelier a Teatrului Național, iar în decursul anului – într-un răstimp greu de apreciat în actuala situație financiară dificilă – va primi un cort cu toate utilitățile, ce va fi instalat lângă Biblioteca

Națională. Până atunci, fără săli de repetiție, dansatorii vor repeta fiecare la el acasă, ca în preistoria dansului contemporan de la noi.

În acest moment de nesiguranță și derută și înaintea părăsirii spațiului pe care l-au avut în clădirea TNB, *Centrul Național al Dansului București* a programat, în toată luna februarie, o serie întreagă de spectacole, semnate de aproape întreaga comunitate a dansului contemporan românesc. Cum o bună parte dintre ele au fost deja consemnate în paginile acestei reviste, mă voi opri asupra a trei creații recente, reprezentative de altfel pentru spiritualitatea acestei comunități, în care experimentul, neconvențiile căutări ocupă primul plan.

Pretend we make you happy – spectacolul desfășurat sub direcția de scenă a Andreei Novac – se integrează unei formule scenice care acordă deplină libertate interpreților, care își compun singuri propriile partituri, formulă destul de des întâlnită în piesele coregrafice contemporane Ștefan Lupu, Alin State și István Téglás sunt, în egală măsură, creatorii și interpreții succesiunii de momente care alcătuiesc spectacolul, fragmentarismul postmodern fiind de altfel o caracteristică generală a dansului contemporan. Alin State este singurul interpret nou, cunoscut abia cu prilejul acestui spectacol. În schimb, actorul István Téglás este integrat mai de mult în comunitatea dansului și, totodată, un mai vechi colaborator al Andreei Novac, la fiecare nouă apariție fiind apreciat pentru valoarea în sine, înăscută, a plasticii sale corporale. Tot astfel, și celălalt actor, Ștefan Lupu, a realizat momente remarcabile, sub atenta îndrumare a coregrafului Arcadie Rusu, în mai multe spectacole, dacă ar fi să amintim doar de ultima sa creație din *Nesomn*. Și de astă dată ne-am bucurat de calitățile celor trei interpreți, dar nu deplin, așa cum ne promitea titlul piesei, din pricina lipsei coordonării lor de către un ochi din afară, cu o viziune de ansamblu.

Back to Zero – compoziția gândită și interpretată de Carmen Coțofană – a fost realizată în urma unei rezidențe coregrafice la Luxemburg, oferită de Centrul de Cultură „George Apostu” Bacău, Asociația ArtistNe(s)t și Centrul de Creație Coregrafică Trois C-L din Luxemburg. Marcat de același fragmentarism, spectacolul lui Carmen Coțofană a evocat în două dintre secvențe momente din istoria dansului – al Regelui Soare (Ludovic al XIV-lea) și al unui personaj romantic – evocări reușite prin reprezentările lor inspirate, care sugerau esența proprie lumii în care au apărut și, fapt remarcabil, realizate cu mijloace scenografice minime. Tot inspirată a fost și

partitura de dans contemporan creată și interpretată de coregrafă, care nu s-a mai servit de nici un detaliu de decor, ci a spus totul prin mișcare. Din păcate, intercalarea între fragmentele coregrafice a unor citate din Plotin, Jung, Platon și Spinoza a rămas fără nici o acoperire în economia spectacolului. Doar o pretenție, inadecvată contextului.

Să fie dans – spectacolul conceput de Cosmin Manolescu – a fost un eveniment inedit, realizat împreună cu un grup de spectatori, de toate profesiile, participanți la cursurile de dans de la Centrul Național al Dansului București, și cu tineri dansatori. Prezentarea era rezultatul unei săptămâni intense de lucru și era dedicată Anului European al Voluntariatului. Coregraful a dorit și a reușit să demonstreze că oamenii au nevoie de dans, că dansul îi poate scoate din automatismele zilnice și le poate aduce destindere și bucurie. Și chiar dacă unii interpreți, luați în parte, puteau să fie mai stângaci – alții în schimb fiind cât se poate de dezinvolți –, modul cum au fost integrați, cu toții, unor structuri compoziționale dispuse pe diagonale, cercuri etc. i-au făcut nu numai să se bucure ei de mișcare, dar să ofere și spectatorilor armonioase desene coregrafice de ansamblu, între care s-au intercalat și câteva duete și solo-uri de certă calitate. Floria Capsali spunea că nu toți elevii care participă la cursurile de dans vor deveni profesioniști, dar ei vor fi cei mai buni spectatori. Același lucru se poate presupune și despre toți participanții la aceste cursuri finalizate cu un spectacol. Și, după două astfel de spectacole date la CNDB, Cosmin Manolescu recidivează și la ArCuB. Centrul de proiecte culturale al Municipiului București va fi producătorul conceptului Companiei Paradis Serial/Fundația Gabriela Tudor, care va pune pe picioare un nou proiect de același fel, condus de Cosmin Manolescu și încheiat din nou cu un spectacol, pe 6 mai.

Alături de aceste trei piese mai sus prezentate, o serie întreagă de spectacole, aproape zilnice, din februarie curent, s-au constituit într-un adevărat maraton, care a dorit și a reușit să demonstreze că mișcarea coregrafică de dans contemporan românesc este suficient de puternică pentru a face față noilor împrejurări în care este nevoită să se desfășoare. Acest dinamism, alături de faptul că e vorba despre o categorie de artiști care nu vor să plece din țară, chiar dacă au foarte multe contacte internaționale, constituie cel puțin două dintre principalele merite ale acestei direcții coregrafice de la noi. ■

Andreea Novac, *Pretend we make you happy*. Foto: Ionuț Stanciu

Carmen Coțofană, *Back to Zero*. Foto: Mihai Tuțu

Cosmin Manolescu, *Să fie dans*. Foto: Ionuț Bărbulescu, Vrabet Cristian